

FINANSIERINGSHUL KAN KLARES VED AT NEDJUSTERE UDGIFTSVÆKST TIL NYRUP-VÆKST

Konsekvensen af de strandede arbejdsmarkedsreformer er, at der i øjeblikket mangler finansiering for ca. 14 mia. kr. i regeringens økonomiske 2015-plan. CEPOS har beregnet, at dette kan håndteres ved, at regeringen nedjusterer væksten i det offentlige forbrug til ca. 0,5 pct. fra de nuværende knap 1 pct. i perioden 2009-2015. En sådan nedjustering vil forbedre holdbarheden med 0,8 pct. af BNP eller ca. 14 mia. kr. Dermed kan man sige, at der "sættes tæring efter næring". Den tidligere SR-regering opererede med en vækstrate på 0,5 pct. i sin plan for årene 2006-2010. En sådan vækstrate burde også være tilstrækkelig for VK-regeringen. Nedjusteringen bør også være en konsekvens af, at regeringen nu selv skønner at den i 2009 og 2010 vil bryde sit udgiftsloft på 26½ pct. af BNP. Ifølge 2015-planen skal det føre til revurdering af finanspolitikken for at få udgifterne i overensstemmelse med udgiftsloftet. Det tilsiger også en nedjustering af udgiftsvæksten.

I regeringens 2015-fremskrivning lægger regeringen op til en betragtelig udgiftsstigning. Konkret indebærer 2015-planen vækstrater i det offentlige forbrug på 1 pct. årligt i perioden 2009-2012 og 0,8 pct. årligt i perioden 2013-2015. Dette er relativt høje vækstrater sammenholdt med SR-regeringens 2010-fremskrivning (fra januar 2001), der opererede med en vækstrate på 0,5 pct. i årene 2006-2010. Regeringens planlagte vækstrater giver i øvrigt anledning til, at det offentlige forbrug kommer til at fylde mere af økonomien (BNP) frem mod 2015¹.

Holdbarheden i regeringens udgiftsplaner er imidlertid afhængig af finansiering, der stammer fra reformer på arbejdsmarkedet. I alt skal der gennemføres arbejdsmarkedsreformer, der forbedrer den finanspolitiske holdbarhed med 0,8 pct. af BNP eller 14 mia. kr.².

Arbejdsmarkedskommissionen forberedte reformer, der skulle forbedre holdbarheden på de offentlige finanser med 14 mia. kr. Det må imidlertid konstateres, at regeringen og Folketinget ved forhandlingerne i november ikke har kunnet gennemføre reformer af betydning.

Regeringens udgiftsloft brydes i 2009

I regeringens 2015-plan er der opstillet et udgiftsloft på 26½ pct. af BNP (konjunkturrenset) som ved en overskridelse indebærer "en forpligtelse til at genoverveje prioriteringerne i den økonomiske politik med henblik på at bringe udgifterne på linje med pejlemærket"³. I Danmarks Konvergensprogram 2008 fremgår det, at regeringen skønner et brud på udgiftsloftet på 26,5 pct. af BNP. Regeringen skønner således, at det offentlige forbrug i 2009 og 2010 vil udgøre 27,0 hhv. 27,1 pct. af konjunkturrenset BNP. Udgiftsniveauet i 2009 og 2010 er det højeste siden 1983. Gennemføres der ingen reformer på arbejdsmarkedet, vil det offentlige forbrug som andel af BNP vokse til 27½ pct. af BNP. Eftersom arbejdsmarkedsreformerne ikke blev vedtaget i efteråret, må logikken af 2015-planens udgiftsloft være en nedjustering af væksten i det offentlige forbrug i de kommende år.

Nedjustering fra 1 til ½ pct. håndterer reform-manko

Konsekvensen af de manglende reformer er, at der i øjeblikket mangler finansiering for ca. 14 mia. kr. CEPOS har beregnet, at dette kan håndteres ved, at regeringen nedjusterer væksten i det offentlige forbrug i perioden 2009-2015 til ca. 0,5 pct. fra de nuværende knap 1 pct. En nedjustering af det

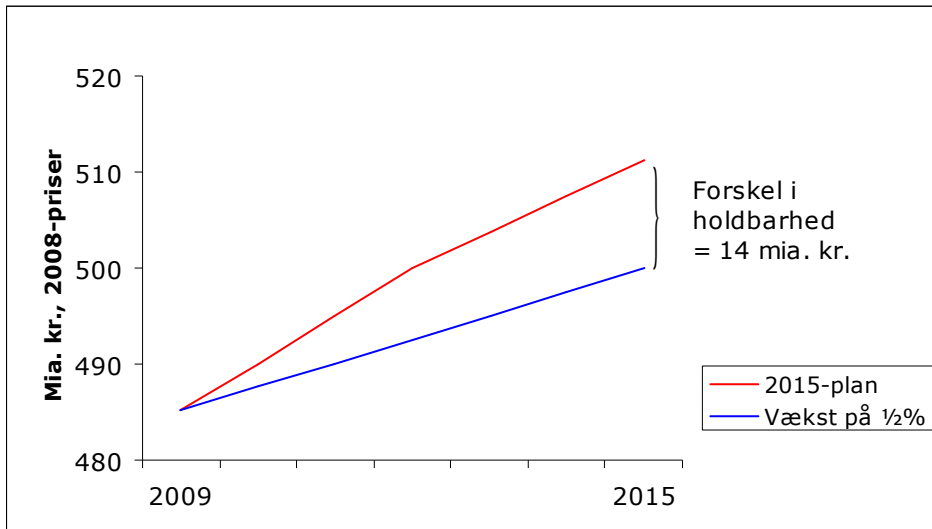
¹ Hvor SRs 2010-plan lagde op til et fald fra 2001 til 2010, "En holdbar fremtid – Danmark 2010", Finansministeriet

² I det nye Danmarks Konvergensprogram 2008 fra Finansministeriet anføres det, at hvis holdbarheden forbedres med 0,7 pct. af BNP (12 mia. kr.), er finanspolitikken "omtrent holdbar" svarende til et holdbarhedsproblem på -0,1 pct. af BNP. Hvis finanspolitikken skal være "præcist holdbar", skal der gennemføres reformer, der forbedrer holdbarheden med 0,8 pct. af BNP eller 14 mia. kr. I konvergensprogrammet anføres det endvidere, at jobplanen fra februar (arbejdsudbudseffekt på 3.000 personer varigt) og sygefraværshandlingsplanen fra november (arbejdsudbudseffekt på 4.000 personer) udmønter omtrent 1/5 af det oprindelige krav vedrørende arbejdstid (0,5 pct. af BNP), og de to reformer skønnes isoleret set at styrke de offentlige finanser varigt med ca. 0,1 pct. af BNP (ca. 2 mia. kr.). Ud over kravet til arbejdstid på 0,5 pct. af BNP indeholder 2015-planen også et krav om arbejdsmarkedsreformer på 0,3 pct. af BNP. Denne forbedring opvejes dog af en række modsatte effekter, herunder en nedjustering af pensionsformuen og en ny befolkningsprognose fra DREAM, der som følge af flere fødsler bl.a. indebærer større træk på den offentlige service. For at opnå holdbarhed skal der fortsat gennemføres reformer, der øger holdbarheden med 0,8 pct. af BNP.

³ Danmarks Konvergensprogram 2008, Finansministeriet

offentlige forbrug i denne størrelsesorden vil forbedre holdbarheden med 0,8 pct. af BNP eller 14 mia. kr.

Figur 1: Udviklingen i det offentlige forbrug 2009-2015 under forskellige scenarier

Kilde: Egne beregninger samt Mod nye mål – Danmark 2015, Regeringen, 2007.

Dermed kan man sige, at der "sættes tæring efter næring". Når politikerne ikke kan levere reformer, der finansierer deres udgiftsplaner, bør planerne ændres.

I øvrigt bør det ikke være vanskeligt for VK-regeringen at nedjustere vækstraten i det offentlige forbrug til 1/2 pct. årligt. Da VK overtog regeringsansvaret i 2001 overtog man også SR-regeringens 2010-plan, herunder en plan om en vækst i det offentlige forbrug på 1/2 pct. årligt i årene 2006-2010.

Det skal også nævnes, at der i årene 2002-2008 har været en vækst i det offentlige forbrug på 47 mia. kr. omtrent dobbelt så meget som Nyrup budgetterede med for samme periode i 2010-planen. Tages dette budgetskred i betragtning, vil det også være på sin plads med en nedjustering.